

Mandriva LINUX

Kurulumu

02

- Varsayımlar
- Kurulum

Varsayımlar

Bilgisayarınızda donanım özellikleri olarak

- Birincil IDE kanalına “master” olarak takılmış 20 Gbyte kapasiteli bir disk sürücü,
- İkincil IDE kanalına “master” olarak takılmış bir CD sürücü,
- 1024 x 768 çözünürlükte en az 256 renk destekleyen bir grafik kartı,
- Bir ses kartı (ya da ana kart üzerinde bütünleşik bir ses arabirimi) ve hoparlör,
- 128 MByte bellek,
- Tekerli bir fare,
- Bir ADSL bağlantısı,
- Bir disket sürücü,

olduğunu varsayıyoruz.

Ayrıca, sisteminizde Windows XP yüklü olduğunu, buna rağmen 10 GByte boş yer olduğunu, bu diskteki değerli dosyaları yedeklemiş olduğunuzu ve Partition Magic veya eşdeğeri bir programla diskinizi üç bölüme ayırmış olduğunuzu varsayıyoruz.

10 GByte (WinXP bölümü)	512 MByte (Takas alanı)*	9.5 GB (LINUX için ayrılan alan)
* Takas alanı olarak ana belleğin (RAM) iki katı önerilir. Daha fazla olmasında bir sakınca yoktur.		

Diskinizin 10 GByte'lık ilk bölümünde XP işletim sistemi, ikinci 512

Kim Korkar LINUX'tan?

MByte'lık bölümünde takas alanı olarak ayrılmış bir alan ve son bölümünde de LINUX için ayrılan alan.

Gelişmiş işletim sistemlerinde bilgisayarın belleği, çalışan programlar arasında dinamik olarak paylaşılır. İşletim sistemi, belleğe gereksinim duyan programlara bellek verir; işi biten bellek alanlarını da geri alır. Ancak, öyle anlar olur ki, çalışan programların istedikleri toplam bellek, sistemin sahip olduğu bellekten fazladır. Modern işletim sistemleri bu durumlarda çalışmakta olan programlar arasından uygun gördükleri birini ya da birkaçını bellekten diske taşıyarak kalan programlara yer açar. Biraz sonra bellekte kalmayı başaran programları diske indirip, az önce diske taşınmış olan programları belleğe geri alıp çalıştırmaya kaldığı yerden devam ettirir. Bütün bu işler saniyenin küçük kesirlerinde yapılabilse de bilgisayarın çalışmasını büyük ölçüde yavaşlatır. Bu "sanal bellek" (virtual memory) uygulaması aslında yukarda anlattığımızdan elbette daha karışıktır ama ilke olarak bu şekilde; bellekteki programların zaman zaman diske atılarak bellek kazanmaya çalışılması, "bellek yetersizliğinden programları tamamen durdurmak zorunda kalmaktansa sistemi yavaşlatmak daha iyidir" düşüncesidir. Bellekten diske ve diskten belleğe program parçalarının taşınıp durması için diskte ayrılan alana "takas alanı" adı verilir.

Kurulum

Evet, hazırsanız başlayalım...

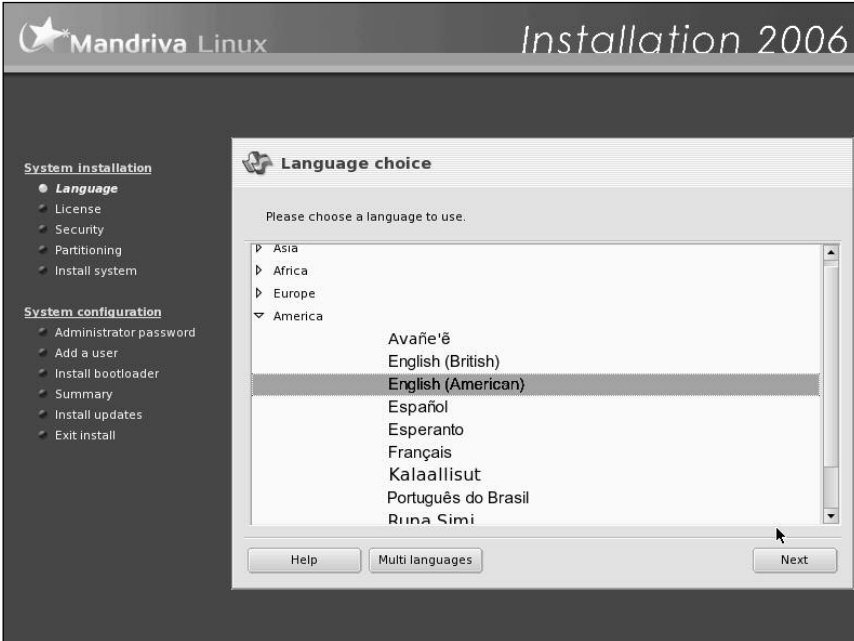
Sisteminizin BIOS ayarlarından öncelikli boot sürücüsünü CD-ROM sürücüsü olarak seçmeyi unutmadan Mandriva dağıtım CD'lerinden **Install** etiketli olan ilkini sürücüye takıp bilgisayarınızı açınız. Birkaç saniye içinde ekranınızda...

Kurulumu devam etmek için “Enter” tuşuna basınız. Mandriva LINUX dağıtımını kurmanın tek yolu CD’den kurmak değildir. LINUX’unuzu bir diskten veya ağ üzerinden erişebildiğiniz bir bilgisayardan da kurabilirsiniz. Hangi kurulum yöntemi seçilmiş olursa olsun başladıktan sonra gerisi aynı olduğu için biz CD’den kurulumu anlatacağız.

Önce Mandriva LINUX’u hangi dille kurmak ve kullanmak istediğimize ilişkin seçiminizi yapmalısınız. Karşınıza gelecek listeden “English – American” seçebileceğiniz gibi “Turkish” de seçebilirsiniz. LINUX’unuzun dilini “Turkish” olarak belirlerseniz tüm kurulum ekranları ve daha sonra da işletim sisteminin pek çok metni karşınıza Türkçe olarak gelecektir. Ancak Mandriva dağıtımının Türkçeleştirmesi henüz tamamlanmadığı için bazı ekranlar/mesajlar İngilizce olacaktır.

Biz LINUX’unuzu İngilizce olarak kurmanızı ve kullanmanızı öneririz. Eğer bilgisayar ve LINUX terimlerinin İngilizcesini biliyorsanız veya öğrenirseniz zaten sorun yok. Yok eğer bilmiyorsanız, öğrenmeye başlamanın tam zamanıdır. UNIX ve LINUX’la ilgili bütün kitap ve dokümanlar Türkçeleştirilemediği için ve buna da pek olanak olmadığı için LINUX’a özgü terimlerin ve kavramların İngilizce’sini öğrenmek zorundasınız.

Kim Korkar LINUX'tan?

Bu dil seçme ekranının sol tarafındaki liste kurulum boyunca orada kalacak ve kurulumun hangi aşamasında olduğunuzu gösterecektir. Halen içinde bulunduğunuz kurulum aşaması beyaz renkli bir butonla gösterilir.

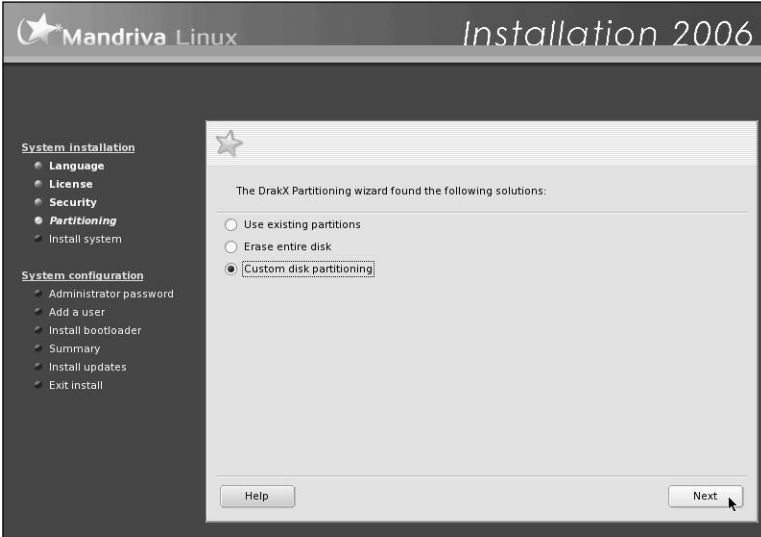

Bu da lisans anlaşmanız... Özet olarak Mandriva LINUX dağıtımının ve logolarının telif hakkının Mandriva S.A şirketine ait olduğunu, bu ekranda “Accept” seçimini yapıp “Next” butonunu tıklamakla bu lisans anlaşmasını kabul etmiş olacağınızı belirtiyor. Bu yazılımları kullanmanızdan ya da kullanamamanızdan dolayı uğrayabileceğiniz hiçbir zarardan kendilerinin sorumlu tutulamayacağını vurguluyor. Ayrıca, dağıtım paketindeki yazılımların çok büyük bir çoğunluğunun ve paketin kendisinin Genel Kamu Lisansı (GNU General Public License) ile dağıtıldığını belirtiyor.

GKL size biraz garip gelebilir. Bu lisans ile dağıtılan programları hiç kimseye para ödemek zorunda kalmadan kullanabilir ve istediğiniz kadar kopyalayıp istediğiniz gibi dağıtabilirsiniz. Microsoft yöneticilerinin “GKL” lafını duyunca neden bir hoş olduklarını şimdi anlıyor musunuz?

LINUX bilgisayarınızın kurulumu sırasında yapılacak güvenlik ayarlarının düzeyi soruluyor. “Standard” seçmenizi öneririz. Daha yüksek güvenlik düzeyleri yeni öğrenenler için biraz fazla güvenli oluyor. İkinci kutuda, sisteminizde çalışacak birtakım güvenlik denetim yazılımlarının raporlarını kime göndereceği soruluyor (*Security Administrator*). Bu kutuya kurulumun ileri aşamalarında kendinize açacağınız hesabın adını girebileceğiniz gibi başkasına ait bir elektronik posta adresi de girebilirsiniz. Önerimiz buraya kendi hesap adınızı (“**cayfer**” gibi) girmenizdir.

Kim Korkar LINUX'tan?

Kurulumun önemli bir aşaması... Diskinizin bölümlenmesiyle ilgili seçimlerinizi yapmak üzeresiniz.

- Eğer diskinizin tamamını LINUX'a ayırabilecekseniz “Erase entire disk” seçimini yapınız.
- Eğer diskinizin bölümlenmesi LINUX kurulumu için hazırsa; yani, bir tanesi takas alanı olmak, diğeri LINUX kurulmak üzere en az iki bölüm tanımlıysa “Use existing partitions” seçimini yapabilirsiniz.
- Eğer disk bölümlenmeyi kendi kontrolünüz altında yapacaksınız (-ki bu seçimi öneririz) “Custom disk partitioning” seçimini yapınız.

Bundan sonraki ekran görüntüleri 20 GB diski olan, diskin ilk 10 GByte'ında Windows XP kurulu olan bir disk için verilecektir.

Bu noktada amacınız, ekrandaki bölümlenme haritasını aşağıda görünen şekilde benzer bir şekilde getirmek olacaktır. Yeni bölümlenme haritasında en az iki yeni bölüm yer almalıdır:

1. Takas alanı,
2. LINUX bölümü.

Disk bölümlenme haritası

Windows XP Bölümü	Takas Alanı	LINUX Bölümü
-------------------	-------------	--------------

Öncelikle “Takas Alanı”nı yaratmanızı öneririz. “Takas Alanı” tüm UNIX işletim sistemlerinde olduğu gibi LINUX'ta da çok önemlidir. Özel bir neden yoksa, takas alanı olarak ayıracağınız disk alanının boyu, bilgisayarınızın ana belleğinin iki katı kadar olsa yeter.

Disk bölümlenmesini LINUX'a uygun bir şekilde getirmek için:

- Varsa Windows bölümü için bir “mount point” tanımlamanız,
- Bir takas alanı bölümü yaratmanız ve bölüm tipini “Swap” olarak atamanız,
- Kalan alan için de “mount point” olarak “/”; “File system type” (dosya sistemi tipi) olarak da “Journalised FS” tanımlamanız gerekmektedir.

Bu işleri yapmak için

şemasında ilgili disk bölümünü tıkladıktan sonra soldaki menüden

- “Resize” (boyunu değiştir)
- “Mount point” (bağlantı noktası)
- ve üstteki listeden “File system type” (dosya sistemi tipi)

Kim Korkar LINUX'tan?

seçimlerini ve ayarlarını yapmanız gerekmektedir. Bu işlemleri yaparken önce bir disk bölümünü tıklayıp seçmek, sonra da ayarlarını yapmak gerekmektedir.

Bu işlemler sırasında disk bölümlerini silmek için “Delete”, boyutlarını değiştirmek için “Resize”, boş disk alanına yeni bölüm yaratmak için de “Create” butonlarını kullanabilirsiniz.

Eğer birden fazla fiziksel diskiniz (disk birimi) varsa, bölüm haritasının üst tarafında “hda”, “hdb” (ya da “sda”, “sdb”) gibi başlıklar göreceksiniz. Hangi diskin bölümlenmesini yapmakta olduğunuza dikkat etmelisiniz.

“Done” butonunu tıklayıncaya kadar yaptığınız hiç bir değişiklik diske ya da disklere kaydedilmeyecektir, rahat rahat çalışabilirsiniz.

Örneğin takas alanını yaratmak için ekrandaki bölümlenme haritasında boş disk alanını tıklayıp ardından “Create” butonunu tıklayınız. Sonra “File System Type” kutusunda “Linux Swap” seçip, bu bölüm için ayıracağınız alan için “Size in MB” ayarını yaklaşık 512'ye getiriniz ve “OK” butonunu tıklayınız.

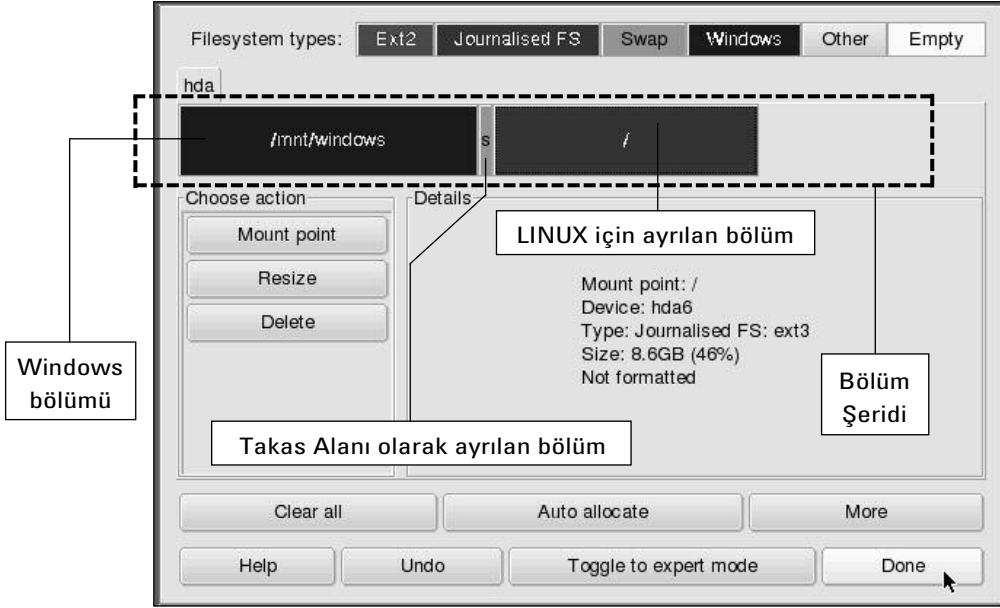
Takas alanını ayırdıktan sonra LINUX işletim sisteminin yerleşeceği bölümü tanımlamalısınız. Bunun için, haritada kalan boş alan üzerine tıklayıp “Create” butonunu tıklayınız.

Diskin kalan alanının tamamını LINUX'a ayırmak için “Size in MB” sürgüsünü en sağa çekiniz.

“Filesystem types” kutusunda “Journalised FS: ext3” seçili olsun, “Mount point” kutusunda da “/” işareti olsun.

Amacınız aşağıdakine benzer bir bölümlenme haritası elde etmek olmalı:

1. Hiç ellenmeyecek bir Windows bölümü (tabii varsa),
2. Ana belleğin iki katı kadar bir takas alanı ve
3. Diskin kalanı kadar bir LINUX bölümü.

- Bilgisayarınızda birden fazla disk sürücü varsa, yukarıdaki harita ekranında bu disklerin bölümlenme tablolarını "hda", "hdb", "hdc", "hdd" gibi başlıklar altında göreceksiniz.
- LINUX için kullanmayı düşündüğünüz diskte bir Windows bölümüne gerekiminiz yoksa, o diskte yalnızca bir takas alanı ve LINUX bölümü yer alabilir.

Disklerinizin bölümlenmesini tamamladığınızda disk ya da disklerinizin sayısına ve eski işletim sistemini korumak isteyip istememenize göre aşağıdaki bölümlenme haritalarından birini elde etmiş olmalısınız:

Tek Disk, Tamamı LINUX'a Ayrılmış			
Disk ve Bölümü	Kapasite	"mount" Noktası (mount point)	Dosya Sistemi Tipi (fs Type)
hda, hda5	200-400 MByte	swap	swap
hda, hda6	Kalan kısım	/	"Journalised FS:ext 3"

Tek Disk, Bir Kısmı Windows, Kalan Kısım LINUX'a Ayrılmış			
Disk ve Bölümü	Kapasite	“mount” Noktası (mount point)	Dosya Sistemi Tipi (fs Type)
hda, hda1	Her ne ise	–	Win98 FAT32
hda, hda5	200-400 MByte	swap	swap
hda, hda6	Kalan kısım	/	“Journalised FS:ext 3”

Tek Disk, Bölümleme Büyücüsü Tarafından Düzenlenmiş Bölümleme			
Disk ve Bölümü	Kapasite	“mount” Noktası (mount point)	Dosya Sistemi Tipi (fs Type)
hda, had1	1 GByte	/	“Journalised FS:ext 3”
hda, hda5	256 MByte	swap	swap
hda, hda6	1.5 GByte	/usr	“Journalised FS:ext 3”
hda, hda7	4.2 GByte	/home	“Journalised FS:ext 3”

İki Diskli PC, İkinci Diskin Tamamı LINUX'a Ayrılmış			
Disk ve Bölümü	Kapasite	“mount” Noktası (mount point)	Dosya Sistemi Tipi (fs Type)
hda, hda1	Her ne ise		Win98 FAT32
hdb, hdb5	200-400 MByte	swap	swap
hdb, hdb6	Kalan kısım	/	“Journalised FS:ext 3”

Bölümleme tablonuz hazır olunca “Done” butonunu tıklayınız. Yeni bölümleme tablonuzun diske kaydedileceğine ilişkin “Partition table of drive hda is going to be written to disk!” diye bir mesaj alacaksınız. “Ok” tıklayıp devam ediniz.

Şimdi yeni tanımlanan LINUX bölümü formatlanacaktır. Bu formatlama, bilgisayarınızın hızına bağlı olarak 10-20 saniye içinde tamamlanacaktır. Eğer diskinizde ayırabileceğiniz 2 GigaByte kadar fazladan yer varsa, Mandriva dağıtım CD'lerini bu aşamada diske oldukları gibi yüklemek iyi bir fikir olacaktır.

Kim Korkar LINUX'tan?

Kurulum CD'lerinin kopyası diskinizde yer aldığında çeşitli eksik programları yüklemek ya da bazı paketleri silip yeniden yüklemek istediğinizde kolaylık olacaktır. Eğer CD kopyaları diskinizde bulunmazsa, dağıtım içinden bir program yüklemek istediğinizde, programın içinde bulunduğu CD'yi takmanız istenecektir. İleride CD kopyalarının diskte harcadığı yer sizi rahatsız ederse /var/ftp/pub/Mandrivalinux/media/ altındaki media1, media ve media3 dizinlerini silebilirsiniz.

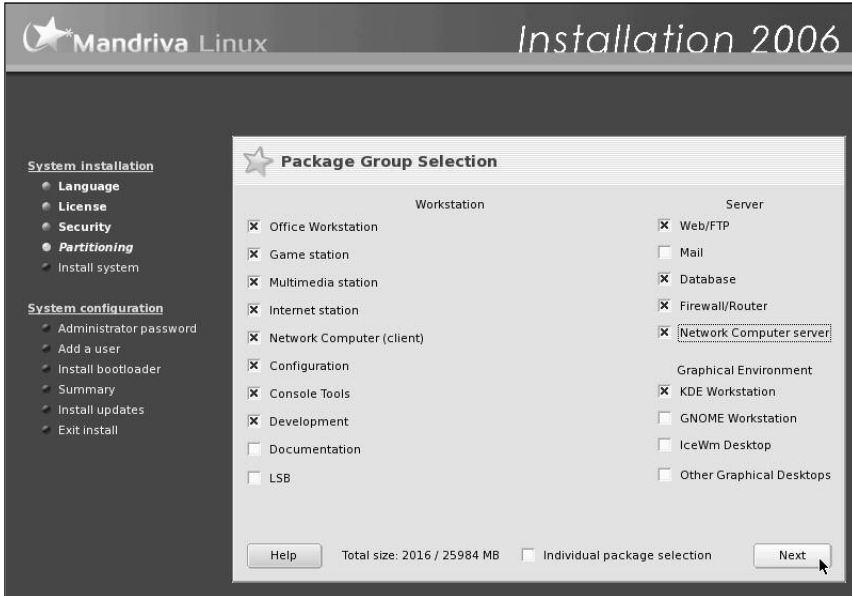
Eğer CD'lerin diske kopyalanmasını tercih ederseniz, önce üç dağıtım CD'sinden başka CD'niz olup olmadığı sorulacak (ki buna "yok - none" demelisiniz) sonra CD'ler diske birer birer kopyalanacak, kurulum ondan sonra devam edecektir.

Copying in progress
(Installation Free CD1)

Kurulum işlemi başladığında kullanmayı düşündüğünüz uygulama gruplarını seçmeniz istenecektir. Seçimlerinizi yaparken disk kapasitenizi göz önünde bulundurmalısınız. Siz grup seçtikçe ekranın en altında “Total size” başlığı yanında seçimlerinizin diskte ne kadar yer tutacağı görüntülenecektir. Tipik ve bol keseden yapılmış bir seçim listesi örneğini aşağıdaki ekran görüntüsünde görebilirsiniz. Linux altında yazılım geliştirme çalışması yapmayı düşünmüyorsanız “Development” başlıklı grubu boşuna seçmeyin deriz. Değişik masaüstü denetim yazılımlarını denemek istiyorsanız “Graphical Environment” grubu altında “KDE Workstation” yanı sıra “GNOME Workstation” seçimini de yapmanızı öneririz.

Kim Korkar LINUX'tan?

Unutmayın! Eksikliğini hissettiğiniz paketleri sonradan kolayca yükleyebilirsiniz.

Seçtiğiniz uygulama yazılım grupları arasında bir sunucu yazılım varsa (ki büyük olasılıkla olacaktır), bir uyarı ekranı ile karşılaşacaksınız:

İşletim sistemi ne olursa olsun, sunucu servisleri çalıştırmak tehlikelidir. Sunucu yazılımda yer alabilecek bir hata ya da zayıflık sorun çıkarabilir. Dikkat ederseniz **çıkabilir** diyoruz. Piyasada, bir sunucu yazılım çalışmasına dahi gerek olmadan sorun çıkması garantili işletim sistemleri bulunduğunu belirtmemize herhalde gerek yok. Şaka bir yana, bu uyarı ekranında çekinmeden "Next" seçimini yapabilirsiniz.

Evet... Bir kahveyi hak ettiniz. Şimdi bilgisayarınızın hızına bağlı olarak yarım saat-kırk beş dakika kadar beklemeniz gerekecek. Kurulum CD'lerinin diske kopyalanmasını istemediykseniz arada sırada CD değiştirmeniz istenecektir.

Kim Korkar LINUX'tan?

Yukardaki ekran, LINUX sisteminizin **root** kullanıcısı için bir şifre seçmenizi istiyor. Hatırlarsanız adı **root** olan kullanıcı LINUX açısından özel bir kullanıcıydı. **root** isimli kullanıcı sistemde herşeyi yapmaya yetkilidir. İleride sistem yöneticisi yetkilerine gereksinim duyduğunuzda, **root** kimliğine bürünmeniz gerekecektir.

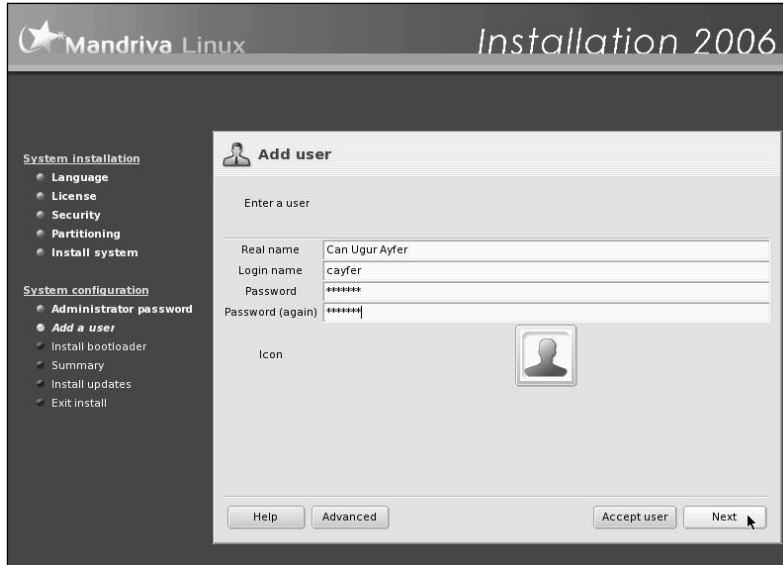

LINUX, "root" kimliğiyle iş yapan kullanıcıların ne yaptığını iyi bildiğini varsayar ve pek çok geri alınamayacak işleme ilişkin komutları sorgusuz sualsiz yerine getirir. Acemiliği üstünüzden atmadan, gerekmedikçe "root" kimliğine bürünmemenizi öneririz. Tek bir komutla kritik dosya ya da dizinleri silip tüm sistemi çökertebilirsiniz.

Sisteminiz bir bilgisayar ağına bağlıysa sakın ha "Şifresiz root kullanıcı" (*No password*) seçimini yapmayınız. **root** kullanıcı için şifrenizi seçtikten sonra en az bir tane normal kullanıcı tanıtmalısınız. Doğal olarak bu kullanıcı için en iyi aday kendinizsiniz.

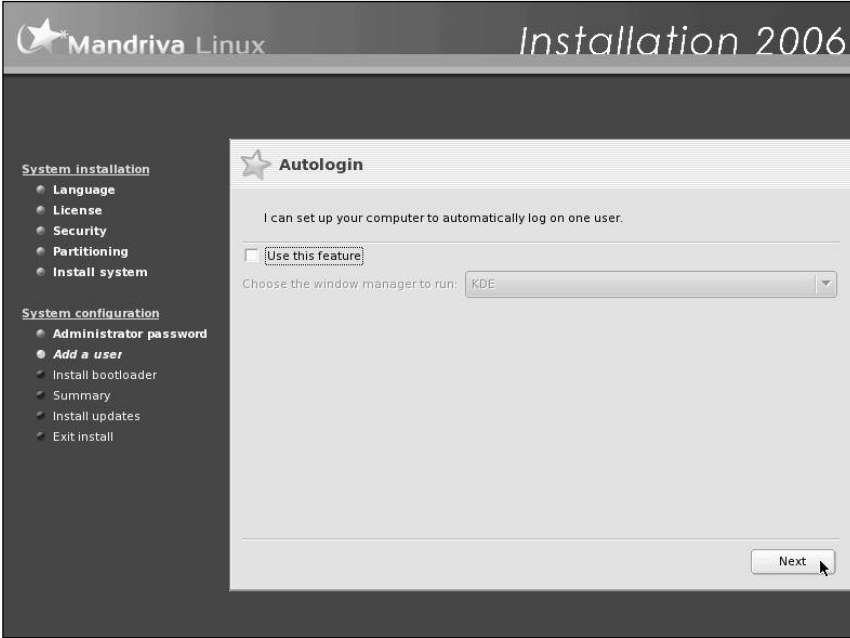
LINUX, güvenlik nedeniyle bilgisayar ağından "root" kimliğiyle gelen istekleri geri çevirir. Bu nedenle sisteminize uzaktan erişerek sistem yönetimiyle ilgili bir iş yapacağınızda, önce normal bir kullanıcı kimliğiyle bağlanıp sonra "root" kimliğine bürünmelisiniz. Bu nedenle kendinize mutlaka sıradan bir kullanıcı hesabı açmalısınız.

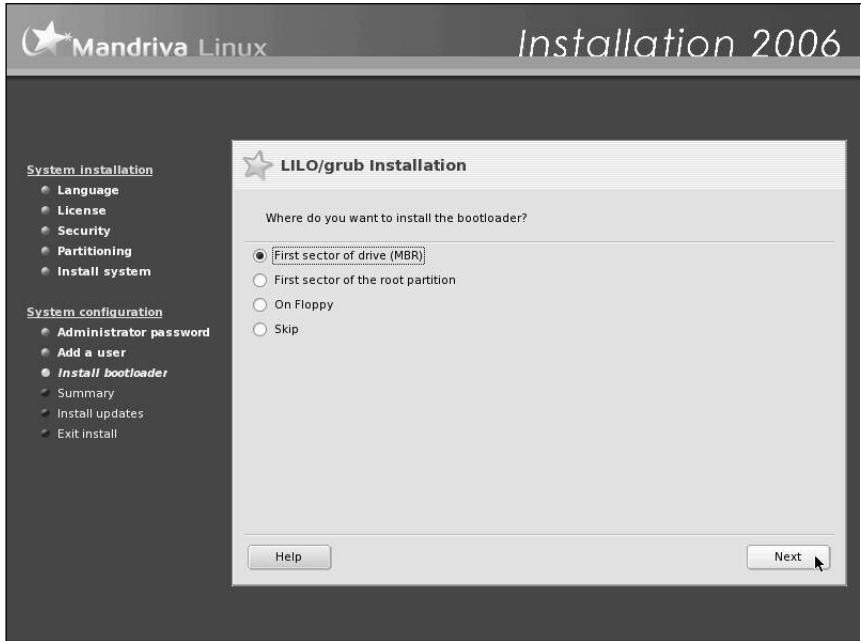
root kullanıcının ardından normal kullanıcıları tanıtmamız istenecektir. Bu aşamada bir tane normal kullanıcı tanıtmamız yeterli olacaktır. Nasılsa sonradan istediğiniz kadar kullanıcı tanıtabilirsiniz.

UNIX geleneklerine göre kullanıcı tanıtm kodları (User Name, User ID, Login Name diye de adlandırılır) küçük harflerden oluşturulur. Sizin de aynı geleneğe uymanızı öneririz. Ayrıca kullanıcı tanıtm kodu olarak seçeceğimiz karakter dizisinin en fazla 8 karakter uzunluğunda olmasına ve boşluk karakteri, Türkçe'ye özgü karakter ve noktalama işareti içermemesine de dikkat ediniz.

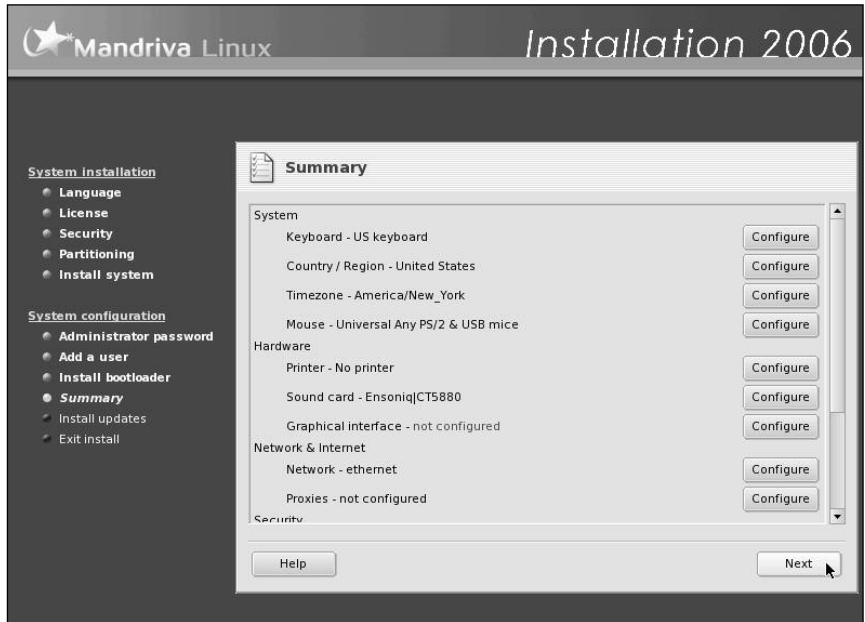
Kullanıcılar için seçtiğimiz kullanıcı tanıtm kodları o kişilerin e-posta adresi olacaktır. Bu nedenle “**k1**”, “**u2**” gibi kişiliksiz kodlar da seçmemelisiniz.

Bu tanıttığımız kullanıcının sisteminiz açıldığında otomatik olarak sisteme giriş yapmasını isteyip istemediğiniz soruluyor. Eğer yanıtınız “Evet” olursa, bu kullanıcı için başlatılacak pencere yöneticisini de seçebilirsiniz (KDE, GNOME gibi). Önerimiz sistem açıldığında seçilmiş bir kullanıcının sisteme giriş yapmasını seçmemeniz doğrultusundadır. “Do you want to use this feature?” seçimini boş bırakarak “Next” butonunu tıklayınız.

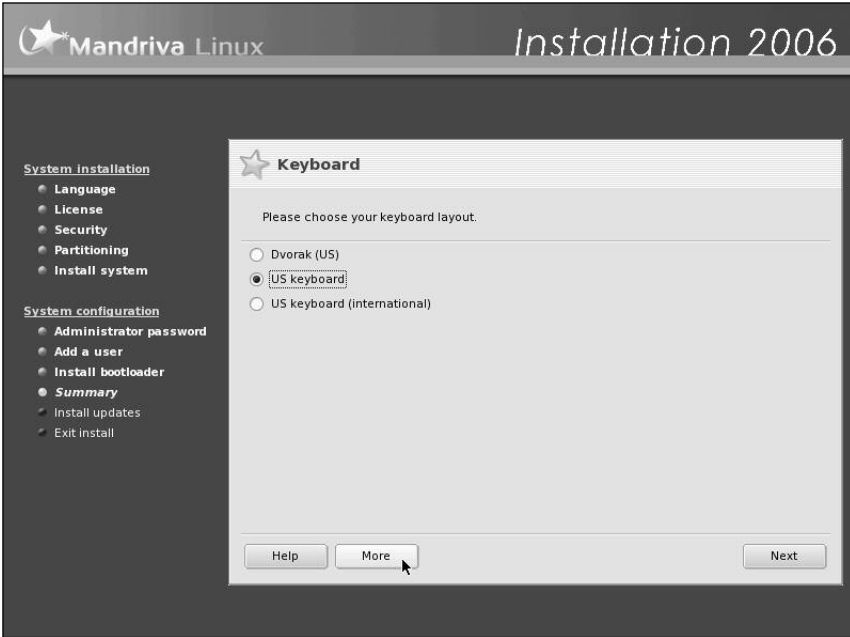
Sisteminizin açılış sırasında yüklenecek işletim sistemini seçen programın (LILO: *Linux Loader*) yükleneceği disk birimi soruluyor. “First sector of drive (MBR)” seçip devam ediniz.

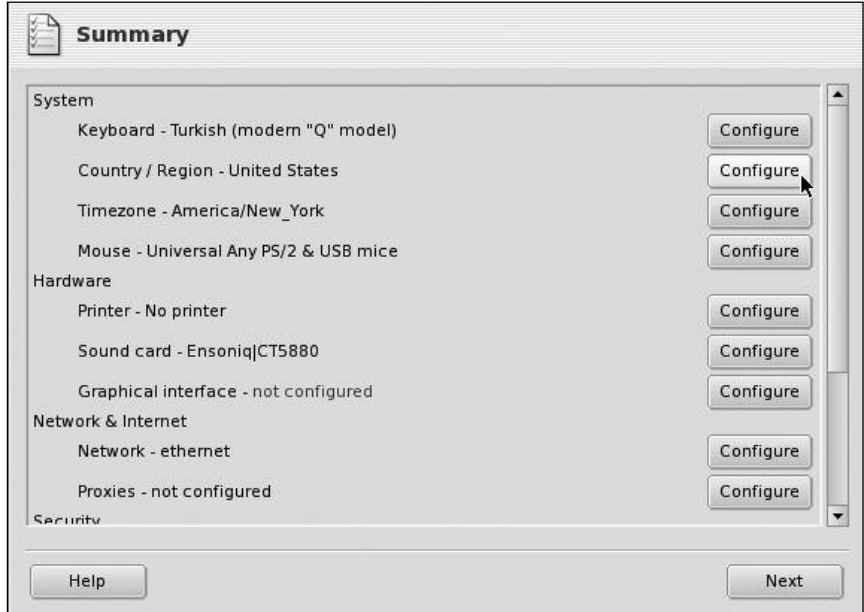
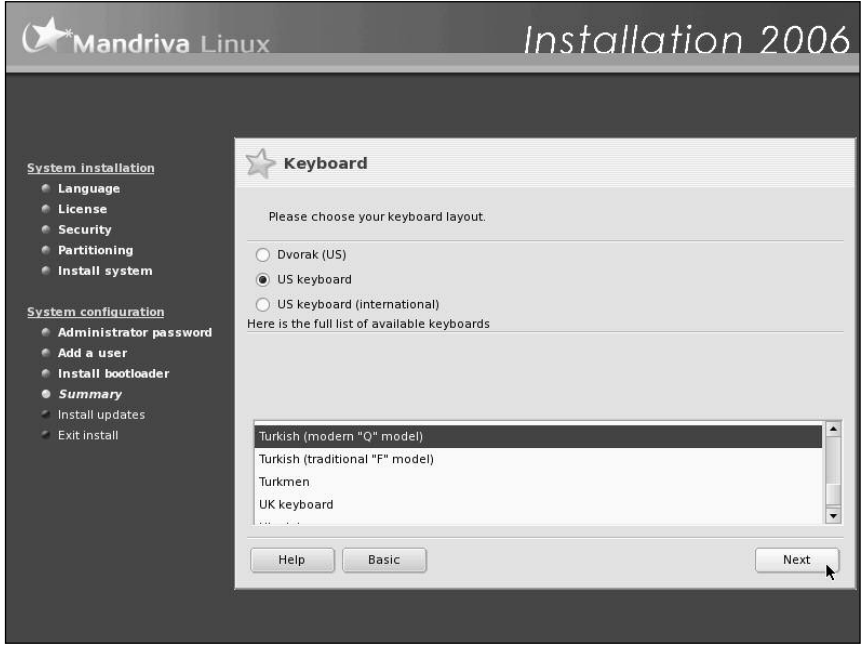

Şimdi de sıra bilgisayarınızın ayrıntılı ayarlarının yapılmasına geldi.

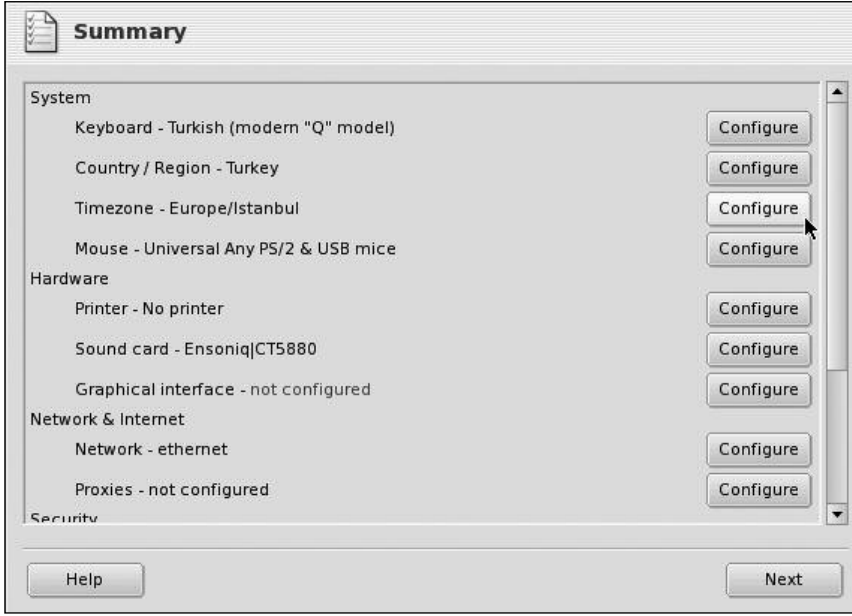
Bu aşamada klavye, arabirim dili (*Country* seçeneği), zaman dilimi (*Timezone*), grafik arabirim kartı (*Graphical Interface*), ağ ayarları (*Network-LAN*), güvenlik düzeyi (*Security Level*), açılış seçeneklerini (*Boot*) seçme ve değiştirme şansı sunuluyor.

Bunlar arasında en önemli olanı “Network-LAN” ayarıdır. Aslında bu seçimlerin hepsini sonradan değiştirebilirsiniz ama hazır yeri gelmişken klavye seçiminde “US keyboard (international)” seçip, “More “ butonunu tıklayıp ardından “Turkish (modern “Q” mode)” veya “Turkish (traditional “F” mode)” seçiniz.

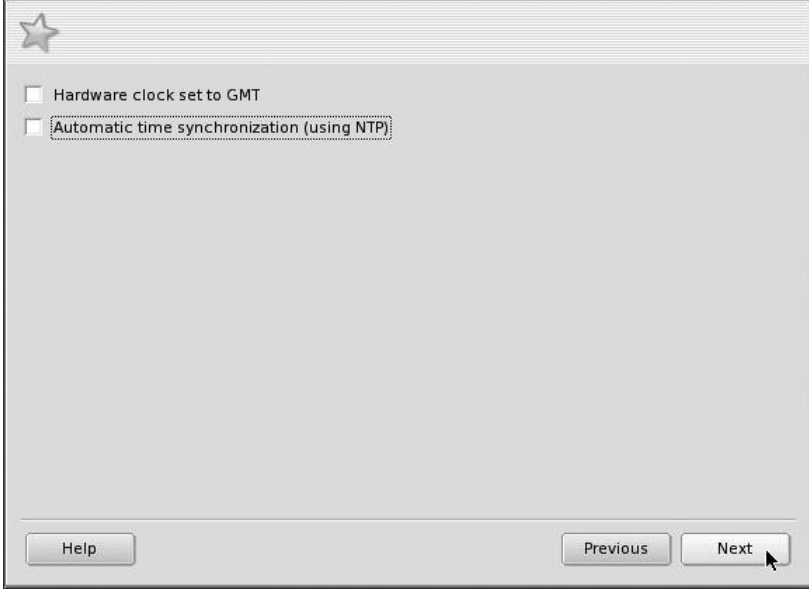
“Country” seçimini “Turkey” olarak yapmanızı öneririz.

Zaman diliminizi (*Timezone*) "Europe/Istanbul" seçmelisiniz. Bu seçimi yaptığınızda iki soru sorulacaktır:

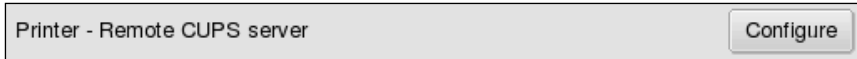

1. Hardware clock set to GMT
2. Automatic time synchronization (using NTP)

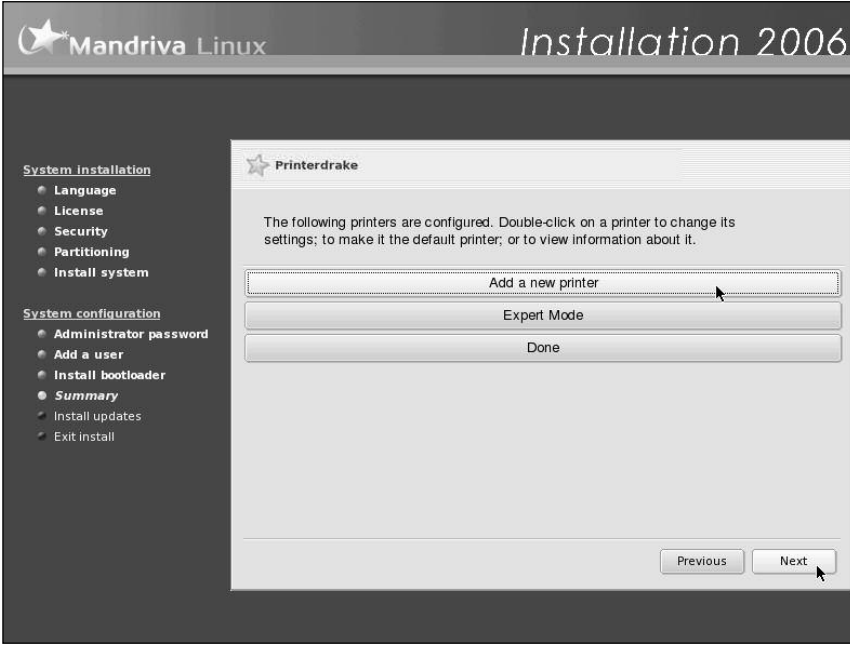

“Hardware clock set to GMT” seçimi, bilgisayarınızın saat devresini Greenwich standart saatine ayarlama seçimidir. Boş bırakmanızı öneririz. “Automatic time synchronization” seçimi de sisteminizin saatinin NTP (Network Time Protocol) protokolü ile bir saat sunucusundan alınıp alınmayacağını belirler. Bunu da boş bırakmanızı öneririz.

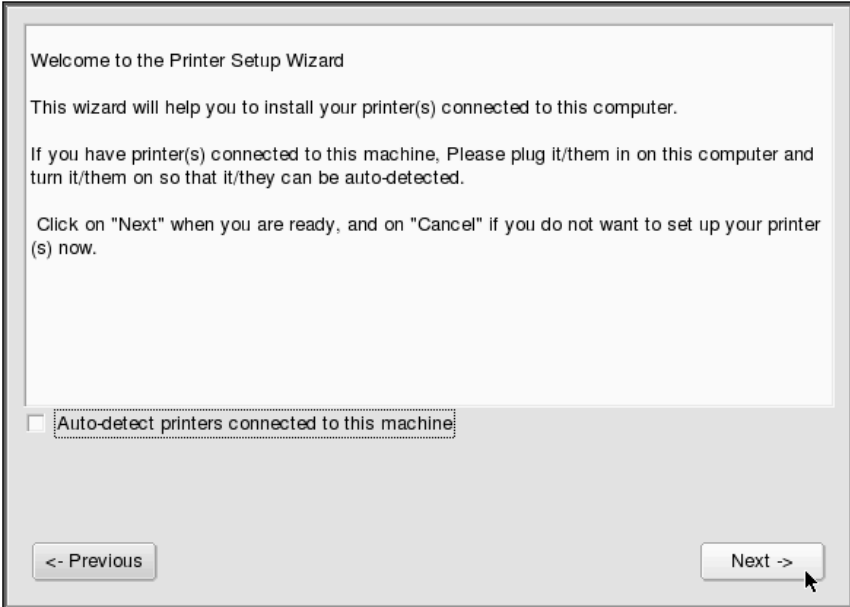
Yazıcı ayarları için “Printer – Remote CUPS Server” seçimini yapınız.

CUPS, **C**ommon **U**NIX **P**rinting **S**ystem sözcüklerinin baş harfleridir (“kaps” diye okunur). Son yıllarda kullanılmakta olan en gelişmiş yazıcı denetim sistemidir. Bir UNIX bilgisayara doğrudan bağlı yazıcılar kadar ağ üzerinden erişilebilen yazıcıları da büyük başarıyla denetleyebilir. Kurulumu da oldukça kolaydır.

Aşağıdaki ekran görüntülerinden de kolaylıkla izleyebileceğiniz gibi yazıcınızın otomatik tanınmasını sağlayabilirsiniz (“Auto-detect printers connected to this machine”).

Kim Korkar LINUX'tan?

Eğer otomatik ayar seçmediyseniz, yazıcınızın bağlı bulunduğu arabirimi seçmelisiniz:

Please choose the port that your printer is connected to.

Printer on parallel port #0

Printer on parallel port #1

Printer on parallel port #2

USB printer #0

USB printer #1

USB printer #2

<- Previous

Next ->

Yazıcınıza bir isim, belki modelini belirten bir açıklama ve belki de en önemlisi yerini belirten (örneğin hangi odada olduğunu belirten) açıklamalar girmelisiniz. Çok yazıcı büyük bir bilgisayar ağında yazıcının yerini belirten açıklama notu çok yararlı olmaktadır.

Every printer needs a name (for example "printer"). The Description and Location fields do not need to be filled in. They are comments for the users.

Name of printer	Printer
Description	DeskJet
Location	B316

<- Previous

Next ->

Sıra geldi yazıcı sürücü programları için marka ve model seçmeye...

Which printer model do you have?

Please check whether Printerdrake did the auto-detection of your printer model correctly. Find the correct model in the list when a wrong model or "Raw printer" is highlighted. If your printer is not listed, choose a compatible (see printer manual) or a similar one.

▶ HITACHI

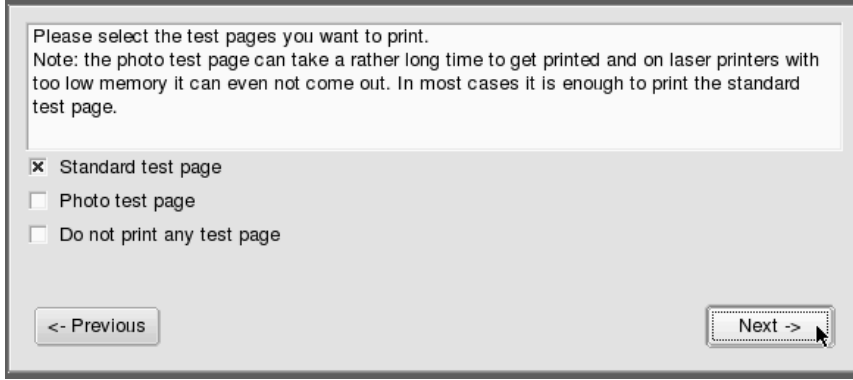
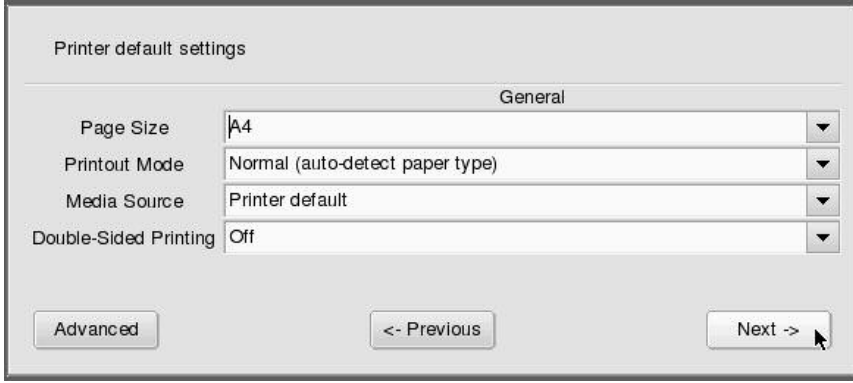
▼ HP

- 2000C
- 2500C
- 2500CM
- 2563
- Business Inkjet 2200

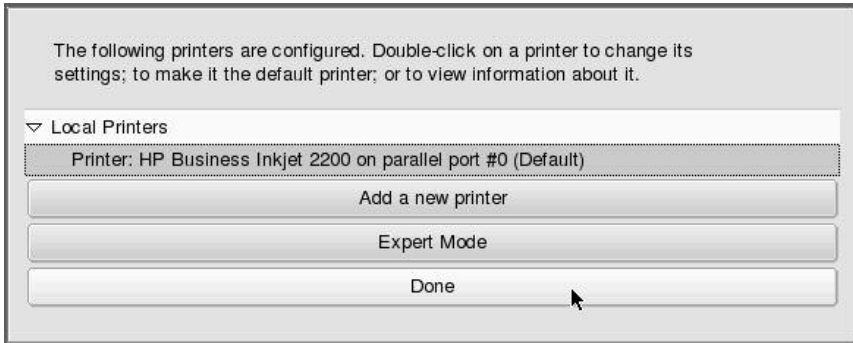
<- Previous

Next ->

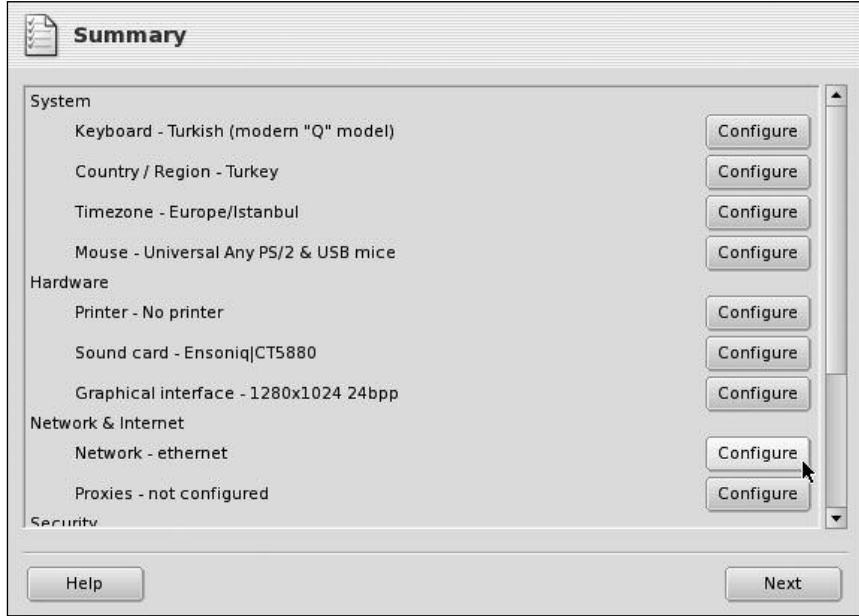
Kağıt boyutu vs. ayarları...

Yazıcı ayarlarının doğru olup olmadığını test etmekte yarar var...

Evet! Yazıcı ayarlarınız tamam! Şimdi LAN ayarları önemli!

İnternet bağlantınızı bir ADSL Modem ile yapıyorsanız, yani ADSL Modeminiz bilgisayarınızın içinde takılı ise ya da USB arabirimi ile bağlıyorsa, bu listeden “ADSL Connection” seçimini yapıp, ADSL Servis sağlayıcınızın size vermiş olması gereken bilgiler aracılığı ile kuruluma devam ediniz.

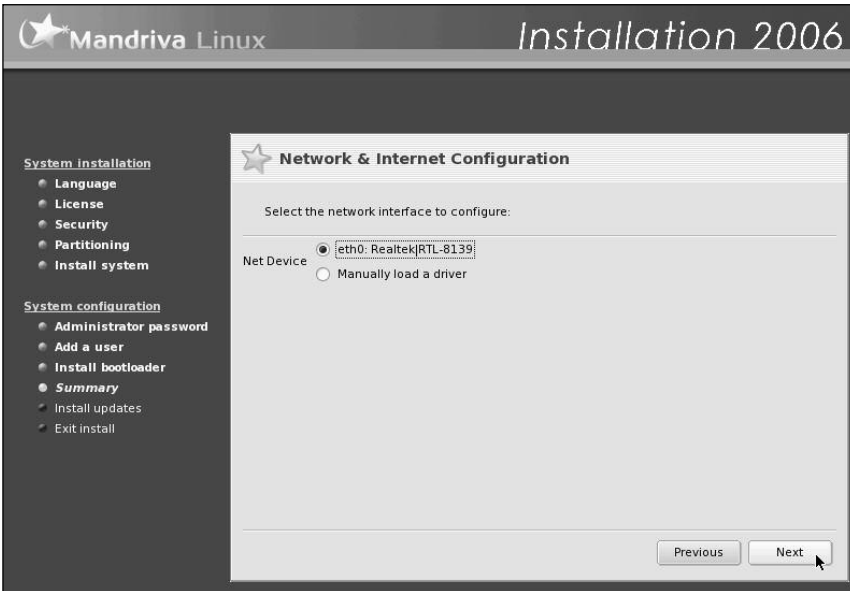
İnternet bağlantınızı ADSL hat üzerinden bir ADSL yönlendirici (ADSL Router) ile yapıyorsanız, büyük olasılıkla bilgisayarınız ADSL yönlendirici cihazına Ethernet arabirimi ile bağlanıyordur. Bu durumda listeden “LAN Connection” seçip kurulumu devam ediniz.

İnternet bağlantınızı bir Kablo Modem ile yapıyorsanız, yani Kablo Modeminiz bilgisayarınızın içinde takılı ise ya da USB arabirimi ile bağlanıyorsa, bu listeden “Cable Connection” seçimini yapıp, Kablo-Net servis sağlayıcınızın size vermiş olması gereken bilgiler aracılığı ile kurulumu devam ediniz.

Bilgisayarınız bir yerel bilgisayar ağına bağlıysa büyük olasılıkla Ethernet arabirimi ile bağlanıyordur. Bu durumda listeden “LAN Connection” seçip kurulumu devam ediniz.

Eğer bilgisayarınızda bir Wi-Fi Telsiz Ethernet arabirimi (Wireless Ethernet) varsa, ve Mandriva kurulum yazılımı bu kartı tanıdıysa, yukarıdaki listede bir de “Wireless Connection” seçeneği yer alacaktır. Eğer ağ bağlantısı için sadece Wi-Fi arabirimi kullanacaksanız “Wireless Connection” seçip devam ediniz. Wi-Fi arabirimi yanısıra Ethernet arabirimi de varsa ve bunu da kullanacaksanız “LAN Connection” seçimiyle devam ediniz.

Şimdi de sıra bulunan Ethernet arabirimini seçmeye ve bu arabirim için TCP/IP ayarlarına geldi...

Kim Korkar LINUX'tan?

Internet, TCP/IP protokolü denilen bir iletişim protokolleri topluluğu üzerine yapılandırılmıştır. Bu protokol gereği internet veya TCP/IP ağı üzerinde yer alacak her bilgisayarın bir IP numarası olmalıdır. Aynı bir ülkenin telefon şebekesine bağlanacak her telefonun bir abone numarası olması gerektiği gibi... Bu abone numaralarına siz karar veremezsiniz, numaralar telefon hizmetini veren kuruluş tarafından dağıtılır ve her abonenin numarası farklıdır.

Kendi özel telefon şebekeniz varsa, örneğin şirketinizde bir telefon santralınız varsa dahili abonelerin numaralarını istediğiniz gibi seçer ve dağıtırsınız, ancak gene de her abonenin farklı bir numarası olmalıdır. Buna benzer şekilde dış dünyayla doğrudan bağlantısı olmayan bir ağınsınız varsa, içerdeki bilgisayarlara, birbirlerinden farklı olmak kaydıyla istediğiniz IP numaralarını verebilirsiniz. Böyle durumlarda genellikle 192.168.0.1 serisi IP numaraları kullanılır.

Bilgisayar ağınsızın dış dünyaya bağlantısı varsa IP numaralarının seçiminde pek özgür değilsiniz demektir. Kullanabileceğiniz IP numaraları için servis sağlayıcınızla veya ağ yöneticinizle görüşmelisiniz.

Aslında TCP/IP protokolüne göre IP numaraları bilgisayarlara değil, bilgisayarların ağ arabirimlerine verilir. Bir başka deyişle, bir bilgisayar üzerinde birden fazla ağ arabirimi varsa (2 Ethernet arabirimi veya bir Ethernet arabirimi + bir çevirmeli ağ arabirimi gibi) o bilgisayar üzerinde tanımlı iki IP numarası olmalıdır. Bu aklınızın bir kenarında bulunsun.

Bir bilgisayarın TCP/IP protokolüyle çalışan bir ağa bağlanabilmesi için dört önemli parametrenin TCP/IP ayarları olarak girilmiş olması gerekir. Bunlar:

- a. IP adresi,
- b. Ağ geçidinin IP adresi (Gateway, Router IP Address),
- c. Alt ağ maskesi (Subnet Mask),
- d. En az bir DNS sunucunun IP adresi.

Bu parametreler, bilgisayarınızın bağlanacağı ağa özgü parametrelerdir ve doğru olarak girilmelidir.

Bilgisayarınızın TCP/IP ayarlarını iki yöntemle yapabilirsiniz:

1. Varsa, bir DHCP servisi üzerinden otomatik olarak,
2. Tüm parametreleri elle kendiniz girerek (manuel).

Eğer ağ bağlantınızı bir ADSL yönlendirici üzerinden veya Wi-Fi arabirimle kuruyorsanız çok büyük olasılıkla yönlendirici veya Wi-Fi erişim noktası cihazınızda (Wireless Access Point) yararlanabileceğiniz bir DHCP sunucu (Dynamic Host Configuration Protocol) vardır. Bu DHCP sunucunun ayarları doğru yapıldıysa, yakınlardaki bir bilgisayarın istemesi durumunda kendisine olması gereken TCP/IP ayar parametrelerini gönderecektir. Örneğin Wi-Fi erişim noktaları bu şekilde çalışır. Dizüstü bilgisayarınızla bir Wi-Fi erişim noktasının kapsama alanına girdiğinizde, bilgisayarınız radyo dalgalarıyla DHCP isteği yayınlayarak etrafta kendisine TCP/IP ayar parametreleri verebilecek bir sunucu arar. Erişim noktası da koşullar uygunsa bu istemciye gerekli ayarları yapması için uygun parametreleri gönderir.

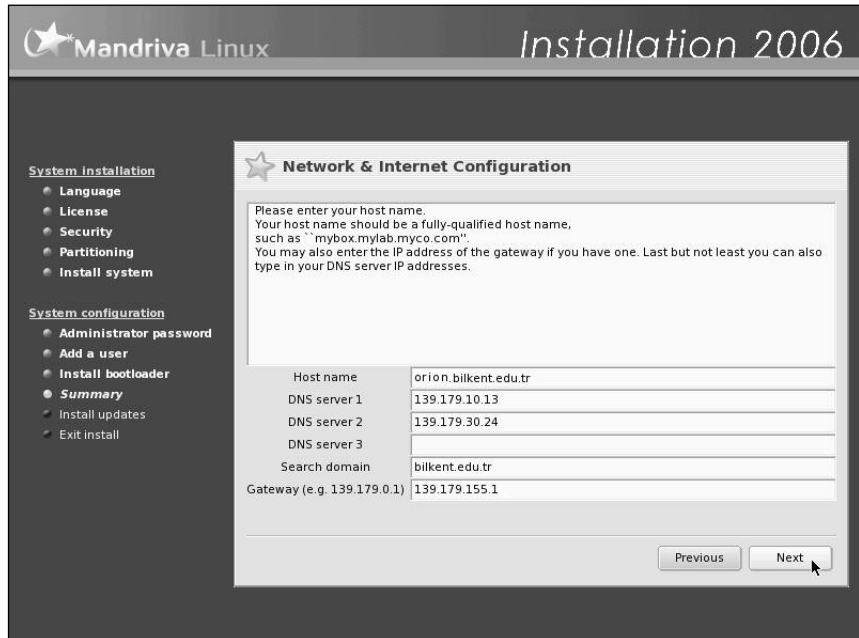
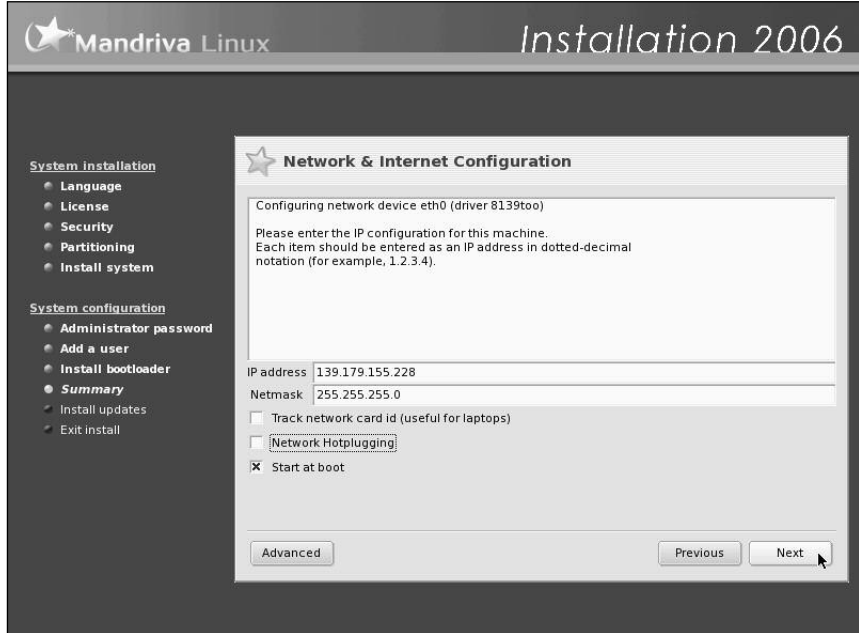
DHCP sunucular sadece Wi-Fi servislerde kullanılmaz. Eğer ağ yöneticisi DHCP ile otomatik ayar dağıtma yolunu seçtiyse, kablolu Ethernet bağlantılarında da DHCP kullanılabilir.

Bir ADSL ya da KabloNet yönlendirici ya da Wi-Fi erişim noktası üzerinden servis alıyorsanız büyük olasılıkla DHCP seçmeniz gerekecektir.

İçinde yer alacağınız ağın özelliklerine göre otomatik ya da manuel kurulum seçimi yaptıktan sonra devam edebilirsiniz.

Kim Korkar LINUX'tan?

Manuel ayarlama yöntemini seçtiğinizde girmeniz gereken bilgiler: IP adresi, alt ağ maskesi (Netmask), DNS sunucuları ve ağ geçidi (Gateway) adresleridir.

Bilgisayarınıza vermek üzere bir isim seçmelisiniz. Diyelim ki bilgisayarınıza **orion** ismini uygun gördünüz ve bu bilgisayarı **bilkent.edu.tr** ismiyle kaydedilmiş olan bir ağa bağlıyorsunuz. Bu durumda “Host Name” (Bilgisayar Adı) olarak **orion.bilkent.edu.tr** dizisini girmeli ve ağınızın yöneticisine seçtiğiniz isim ve IP numarasını vererek **DNS** (*Domain Name Services*) kaydı yapılmasını istemelisiniz. Eğer bir makinenin DNS kaydı yapılmazsa diğer bilgisayarlar tarafından isimle bulunamazlar. Aynı telefon rehberinde ismi olmayan abonelere, numaralarını bilenler dışında kimsenin erişemeyeceği gibi.

“DNS Server” satırına parçası bulunduğunuz bilgisayar ağına DNS hizmeti veren bilgisayarın IP numarasını girmelisiniz.

DNS (Domain Name Services) hizmeti veren bilgisayarların temel işlevi sembolik internet adreslerini sayısal IP numaralarına dönüştüren bir çeşit “bilinmeyen numaralar hizmeti” vermektir. İnternet üzerindeki adreslendirme sistemi tamamen sayısal IP adresleri üzerine kurulmuştur. Web tarayıcınızla Hürriyet gazetesinin sayfalarına bakmak için www.hurriyet.com.tr adresini verdiğinizde birilerinin bu sembolik adresi sayısal IP adresine çevirmesi gerekecektir. TCP/IP paketleri sembolik isimlerle hiçbir yere gidemezler...

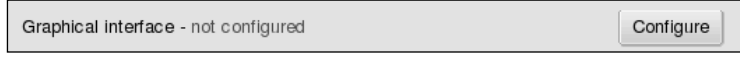

Kullanıcıların bir sürü sayısal adres ezberlemeleri pratik olmayacağı için internet üzerindeki bilgisayar ağlarına ve bilgisayarlara sembolik isimler verilmiştir. Sembolik isimlerin hangi sayısal adreslere karşılık geldiğinin bulunması görevi de DNS sunucularına verilmiştir. Bu sunucu, söz konusu ağ içinde yer alan bir bilgisayar olabileceği gibi bir üst ağda da yer alabilir. DNS sunucunuzun IP numarasının ne olması gerektiğini ağ yöneticinizden veya ağınıza internet hizmeti veren kuruluşun ağ yöneticilerinden öğrenebilirsiniz.

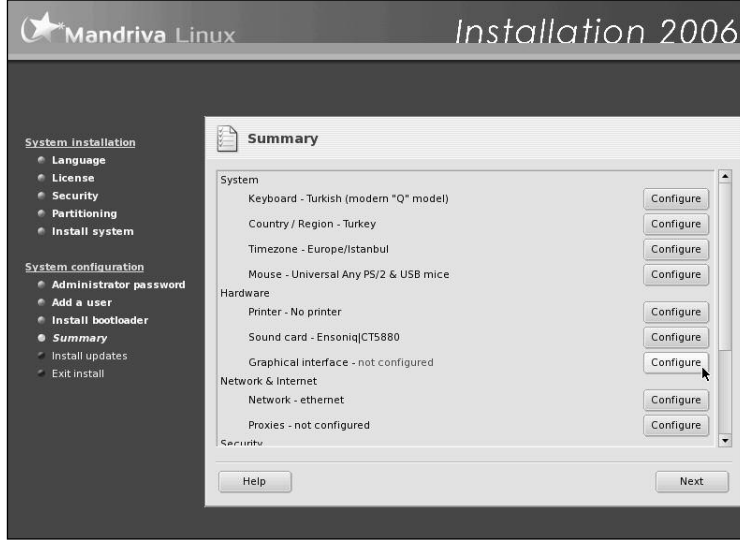
Bu ekrandaki üçüncü önemli parametre bilgisayar ağınızın “Ağ Geçidi” (Gateway, “geytvey” diye okunur, çok yaygın ve yanlış olarak okunduğu şekliyle “getevey” değil!) görevini üstlenmiş olan yönlendiricinin (router) adresidir. Bilgisayar ağınızın “ağ geçidi adresini” servis sağlayıcınızdan öğrenebilirsiniz.

Kim Korkar LINUX'tan?

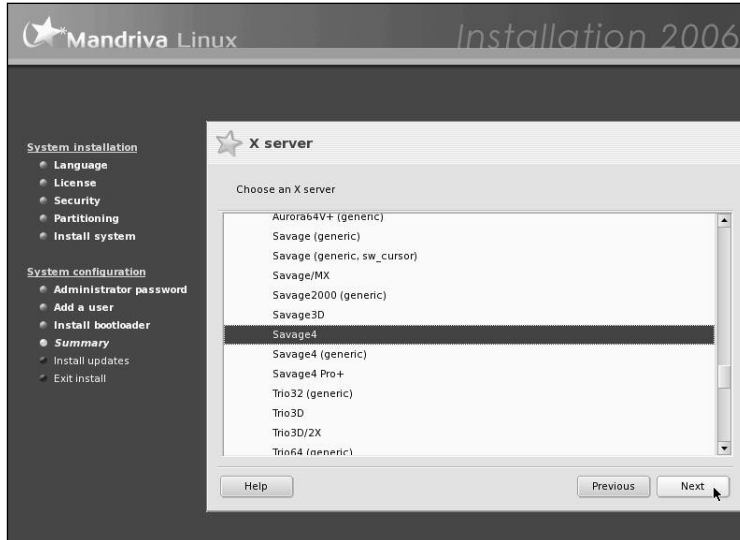
Sıra geldi grafik kartınızın ve ekranınızın ayarlarına.

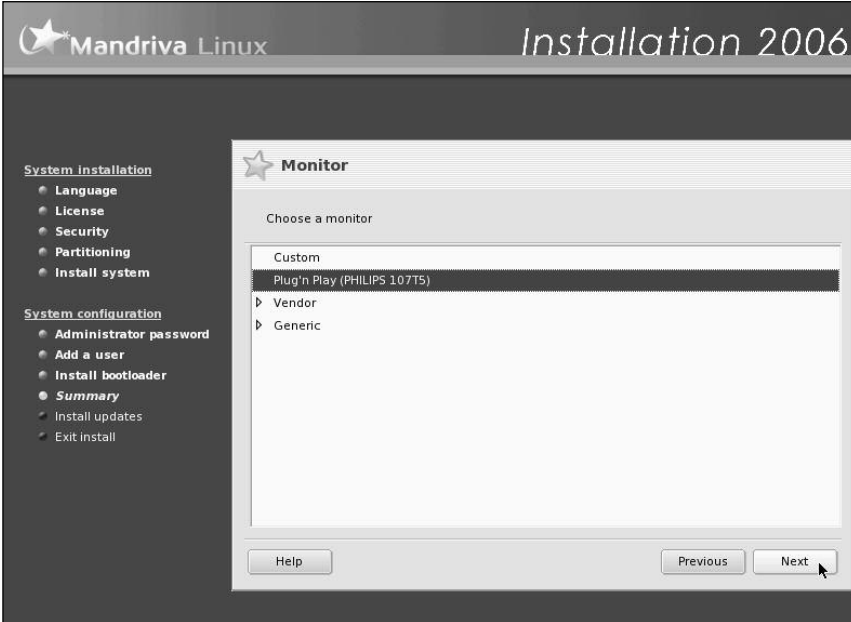

Çok büyük ölçüde otomatik olan bu aşamayı sonuna kadar götürmeli ve özellikle en sondaki "test" işlemini yapmalısınız.

Görüntü kartınız ve monitör tipiniz büyük olasılıkla otomatik tanınarak onaylamanız için size bir öneride bulunulacaktır.

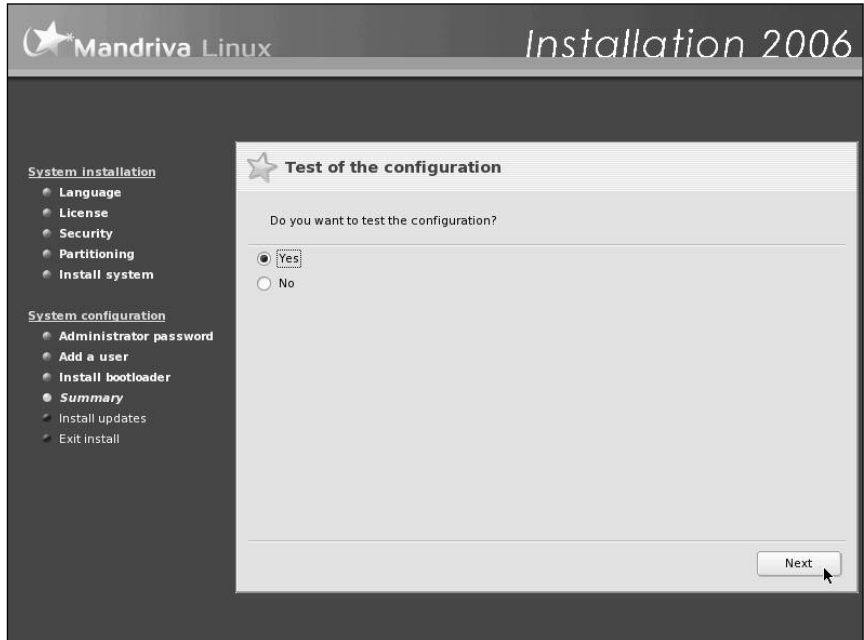
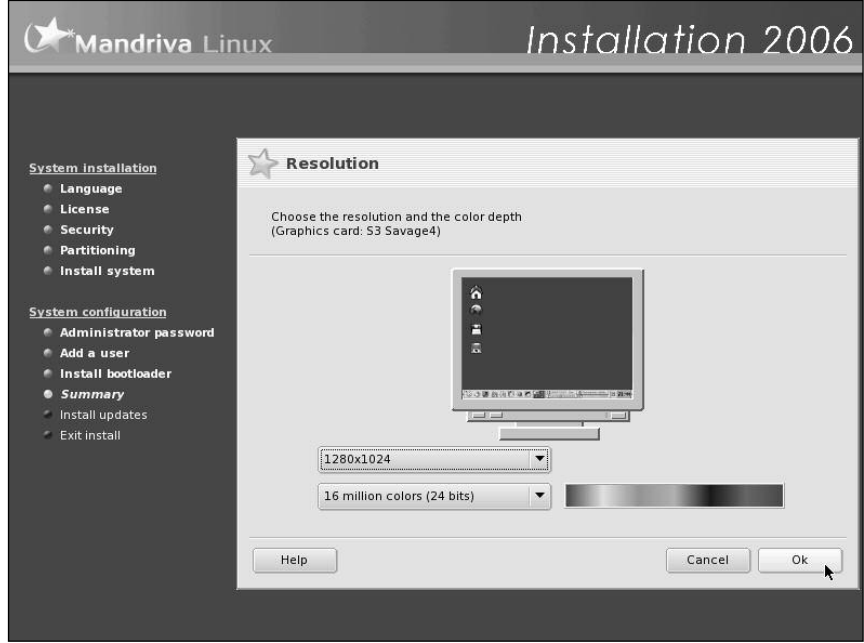

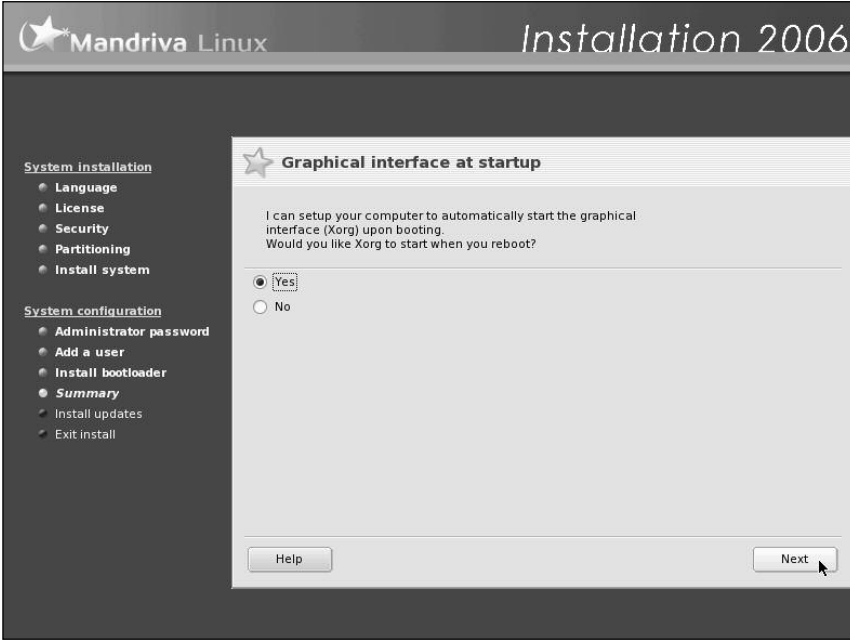

Şimdi de sıra renk zenginliği ile ilgili tercihinizi belirtmekte...

Kim Korkar LINUX'tan?

Doğal olarak, önerilen çözünürlük ve renk sayısını seçmelisiniz. Çözünürlük için önerilenden yüksek değerleri denemeye değerdir.

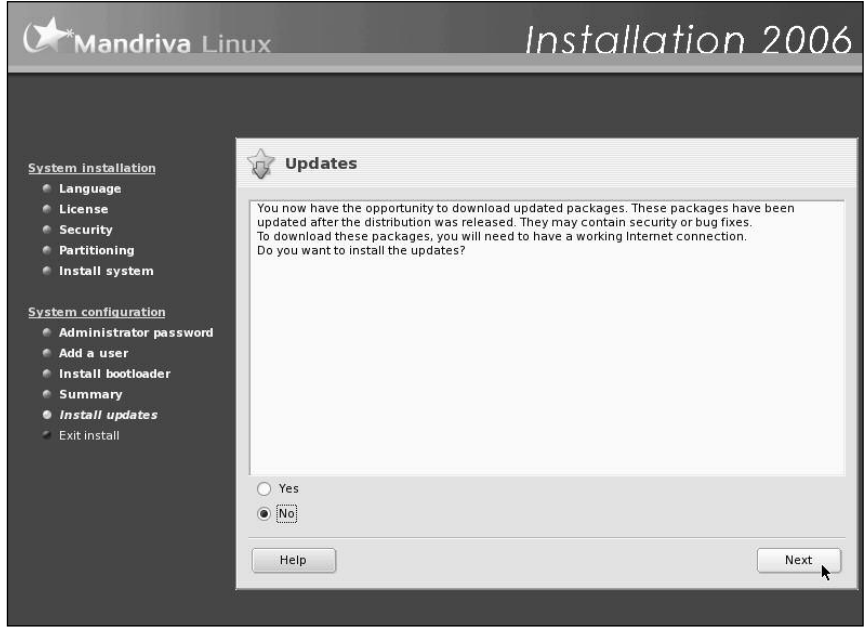
Sistemin açılışlarında X Window sisteminin otomatik olarak başlatılmasını isteyip istemediğiniz soruluyor. Açıkçası, deneyimli kullanıcılar bu soruya “No” yanıtını verip geçer. Grafik ekran gerektiği zaman **startx** komutunu verip Xorg’u kendileri başlatmayı tercih ederler. Ama, estetik nedenlerle, şimdilik de olsa, “Yes” seçmeyi düşünebilirsiniz.

Aslında kurulumla ilgili işleriniz neredeyse bitti. Ayrıntılı kurulum seçenekleri arasında düzenleme yapmanız gereken başka bir bölüm kalmadı. Gene de merak ediyorsanız

- Security-Firewall
- Boot-Bootloader
- Services

gibi seçimleri yapıp oralarda neler varmış bir göz atabilirsiniz.

“Next” tıkladığınızda karşınıza son kurulum ekranı olan “Mandriva LINUX güncelleme” ekranı gelecektir.

Internet bağlantı hızınız yüksekse ve vaktiniz varsa bu güncelleme sürecinden geçmenizi hararetle öneririz. Ancak, LINUX'u yeni öğrenmek üzere kuruyorsanız bizce bu güncelleme süreciyle şimdilik vakit kaybetmeyin.

Evet, bitti... Varsa sürücüden disketi ve CD'yi çıkarıp "Ok" butonunu tıklayınız. Sisteminiz yeniden başlatılacak ve diskteki LINUX belleğe yüklenecektir.

BUNLARI BİLİYOR MUYDUNUZ?

TUX

LINUX işletim sisteminin geliştirilme sürecinin ilk yıllarında projeye katkıda bulunan programcıların üye oldukları internet tartışma listesinde "artık bir logoya gereksinim olduğu" konusunda düşünceler ortaya çıktı. Önceleri şahin, tilki, köpekbalığı, kartal gibi yırtıcı hayvanlar üzerinde duruldu. Kişiliğinin bir özelliğinden olsa gerek, LINUX'un yaratıcısı Linus Torvalds, yırtıcı bir hayvan yerine fikirlerin "penguen" üzerine yöneltilmesini önerdi. Tartışmalar ilerledikçe "karnı tok, sırtı pek bir penguen" üzerinde görüş birliği sağlandı.

Sonunda Larry Ewing, halen kullanılmakta olan penguen logosunu geliştirdi. Karnı balıklarla dolu, yeni geçirmiş, mutlu penguen çok beğenildi.

Sıra bu penguene bir isim bulmaya gelmişti. Penguenlerin tüylerinin desenlerinin smokine benzemesi nedeniyle, smokin sözcüğünün İngilizcesi olan "tuxedo"dan esinlenerek "TUX" adı seçildi.

Standart TUX resimleri yanısıra çeşitlemelerini bir arada www.linux.org/info/logos.html adresinde bulabilirsiniz.